Molenlanden

Memo

Onderwerp	:	Financiële Opgave 2026 ev - uitwerking mogelijke beleidskeuzes
Datum	:	20 maart 2025
Zaaknummer	:	1239419
Portefeuillehouder	:	Wethouder Bram Visser
Behandelend ambtenaar	:	Jacco Klootwijk

Aanleiding

In het raadsbesluit van 10 december 2024 heeft de Raad het College opdracht gegeven om beleidsmatige keuzes uit te laten uitwerken. Bij dit memo worden de gevraagde uitwerkingen gedeeld. Afhankelijk van de complexiteit van het onderwerp kennen de uitwerkingen al een heel concreet of juist een wat meer algemeen beschrijvend karakter.

De bespreking van deze stukken in de Commissievergadering is onderdeel van een proces met uw Raad dat is gestart met de beeldvormende avond op 12 maart 2024. In de 'muntjes sessie' heeft u de eerste richting aangegeven voor mogelijke besparingen. Nadat bij het opstellen van de Kadernota 2025 bleek dat aanvullende beleidskeuzes nodig zijn, volgde een beeldvormende avond op 24 oktober 2024. Uit deze 'sticker sessie' komen de nu voorliggende uitwerkingen voort.

Met dit memo, de uitwerkingen en de bespreking in de Commissievergadering wordt invulling gegeven aan de motie 'Wat moet, wat mag, wat kan' (M2024-12) en twee toezeggingen (583 en 584).

Vraag

Dit memo wordt besproken in de Commissievergadering, maar komt niet terug voor besluitvorming in een Raadsvergadering. Het College vraagt daarom om in uw bijdrage concreet aan te geven welke specifieke onderwerpen naar uw mening juist wel of juist niet in aanmerking komen voor nadere uitwerking in de Kadernota 2026 en vervolgens in de Begroting 2026.

Ook wordt de Raad gevraagd om zelf suggesties te doen voor beleidsmatige keuzes die bijdragen aan de financiële opgave (bezuinigen en/of extra baten). Dit kan op onderwerpniveau, maar zou ook een richtinggevende uitspraak over domeinen of aandachtsgebieden kunnen zijn.

De Financiële Opgave 2026 ev

De financiële opgave hebben we als gemeente deels zelf in de hand, maar wordt ook bepaald door externe ontwikkelingen waar we geen invloed op hebben. Mogelijk wordt de opgave door deze ontwikkelingen kleiner, maar mogelijk volgen er ook ontwikkelingen die de opgave groter maken. Om hier op de kunnen anticiperen is het noodzakelijk om nu al na te denken over mogelijke keuzes.

Gemeente Molenlanden • Postbus 5 • 2970 AA Bleskensgraaf
www.molenlanden.nl • info@molenlanden.nl • 088 75 15 000

Hierna volgt een geactualiseerd beeld van de meerjarenraming:

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028
Begrotingssaldo Begroting 2025	€ -2.420	€ -2.115	€ -572
Amendement: terugdraaien bezuiniging mantelzorgcompliment i.c.m. correctie Gemeentefonds	€ 15	€ 15	€ 15
Amendement: terugdraaien bezuiniging subsidie i.c.m. hogere toeristenbelasting	€ 33	€ 33	€ 33
Decembercirculaire 2024 Gemeentefonds	€ 419	€ 551	€ 681
Renovatie korfbalveld Triade Nieuwpoort – rentelast	€ -	€ 15	€ 15
Gemeenschappelijke regelingen	PM	PM	PM
Hervormingsagenda jeugd	PM	PM	PM
Wet- en regelgeving	PM	PM	PM
Aanbestedingen	PM	PM	PM
Loon- en prijsstijgingen	PM	PM	PM
Meicirculaire 2025	PM	PM	PM
Begrotingssaldo (stand bijgewerkt tot 15 maart 2025)	**€ -1.952**	**€ -1.403**	**€ 270**

Uit het overzicht blijkt hoe de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds kan fluctueren. In de Decembercirculaire volgde kort na vaststelling van de Begroting 2025 een voordeel, maar in de onvoorspelbaarheid van deze bewegingen had dit ook zomaar een nadeel kunnen zijn. Naast deze ‘gebruikelijke’ bewegingen ligt er een advies vanuit de Hervormingsagenda Jeugd om het meer jarig financieel kader te actualiseren en voert de VNG een lobby voor extra middelen voor gemeenten. Dit maakt dat er met belangstelling wordt uitgekeken naar de budgettaire effecten in de Meicirculaire 2025. Daarin volgt meer duidelijkheid over de hoogte van de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds voor 2026.

De Gemeenschappelijke Regelingen zullen naar verwachting een hogere bijdrage vragen als gevolg van de gebruikelijke jaarlijkse indexatie. Hierbij is de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) een uitzondering, zij ramen op basis van de daadwerkelijk voor de Gemeente Molenlanden te maken kosten voor Jeugdzorg. Deze ramingen kennen sterke fluctuaties zoals ook beschreven in de recent verstuurde Raadsinformatiebrief Kadernota 2024 GR DG&J. Daarnaast lopen er aanbestedingstrajecten voor nieuwe contracten waarbij het risico bestaat dat de jaarlijkse kosten fors hoger worden dan de geraamde budgetten. Ook nemen de eisen vanuit wet- en regelgeving doorlopend toe, met stijgende kosten tot gevolg. Tot slot stijgen lonen en prijzen jaarlijks, waardoor de gemeente bij gelijkblijvend beleid toch meer kosten maakt.

Alhoewel het financiële effect van de genoemde ontwikkelingen nog niet concreet te maken is, kan wel worden gesteld dat de gepresenteerde begrotingssaldi nog sterk beïnvloed zullen worden. Daarbij is de verwachting dat de lasten zullen toenemen en is het de vraag of hier een hogere Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds tegenover zal staan. Om hier op de kunnen anticiperen is het noodzakelijk om nu al na te denken over mogelijke alternatieven om te komen tot een sluitende Begroting 2026.

Uitwerking mogelijke beleidskeuzes

In het raadsbesluit van 10 december 2024 heeft de Raad het College opdracht gegeven om beleidsmatige keuzes uit te laten uitwerken. In de bijlagen bij dit memo is per onderwerp uitgewerkt wat de kaders zijn en welke beleidsvrijheid hierin bestaat. De mogelijke beleidsmatige keuzes zijn beschreven waarbij aandacht besteed is aan zowel de financiële als de maatschappelijke impact. Ook eventuele risico’s en eventueel benodigde besluitvorming zijn opgenomen.

Omdat de beleidsmatige keuzes in complexiteit en concreetheid uiteen lopen, leest u deze diversiteit ook terug in de uitwerkingen. Voor een aantal onderwerpen is een nadere richtinggevende uitspraak noodzakelijk om tot een concrete uitwerking te komen. Het College heeft bewust geen prioritering aangebracht of keuzes gemaakt in de uitgewerkte onderwerpen. Ook is de impact per onderwerp beschreven, maar de impact die volgt uit de samenhang van voorliggende keuzes niet. Bij het opstellen van de Kadernota 2026 volgt deze afweging en prioritering.

Gemeente Molenlanden • Postbus 5 • 2970 AA Bleskensgraaf
www.molenlanden.nl • info@molenlanden.nl • 088 75 15 000

De financiële opgave strekt verder dan alleen 2026 en in dat verband moet ook rekening worden gehouden met bijvoorbeeld de kapitaallasten die volgen uit de investeringen in onderwijshuisvesting. In een breder spectrum moet mogelijk worden nagedacht over het ambitieniveau, bijvoorbeeld: in welk tempo voeren we het Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs (IHP) uit, welke partijen zouden een subsidie moeten ontvangen en hoe hoog is deze, hoe hard mag de OZB stijgen, welke onderhoudsniveaus worden gerealiseerd, hoeveel verenigingen worden door de gemeente gesteund, et cetera.

Vervolg

De richting die uw Raad ons meegeeft in de Commissievergadering is het startpunt voor het vervolgproces richting Kadernota en Begroting 2026. Hierbij wordt bij de uitvraag aan de ambtelijke organisatie de beïnvloedbare budgetten op 90% van de meerjarenraming uit de Begroting 2025 als startpunt genomen. Het is aan de beleidsmedewerkers om een concrete invulling voor te stellen, waarbij vanzelfsprekend gebruik gemaakt kan worden van de opbrengst uit de hiervoor beschreven eerdere verkenningen en uitwerkingen. Deze beperking van activiteiten is ook noodzakelijk om te kunnen werken met een beperktere omvang van de ambtelijke organisatie en het college (zie uitwerkingen 10 en 20).

De inzet van de Algemene Reserve is het laatste middel om de Begroting 2026 sluitend te krijgen. Om de opgave niet onnodig te laten groeien wordt kritisch gekeken naar nieuwe ontwikkelingen. Voor nieuwe initiatieven waarvoor nog geen dekking in de meerjarenraming is opgenomen geldt ‘nieuw voor oud’, waarbij de financiële dekking moet worden gevonden door iets anders niet (of anders) te doen.

Gemeente Molenlanden • Postbus 5 • 2970 AA Bleskensgraaf
www.molenlanden.nl • info@molenlanden.nl • 088 75 15 000

Bijlagen

In de bijlagen bij dit memo staan per onderwerp mogelijke beleidsmatige keuzes met bijbehorende effecten. In onderstaande lijst is waar mogelijk een indicatie van het mogelijke financiële effect vermeld.

1	Arbeidsparticipatie en inkomensregelingen – Ambitiefonds Avres afschalen	Incidenteel
*2	Arbeidsparticipatie en inkomensregelingen - Beperken lokaal minimabeleid en minimavoorzieningen	€ 26.000
3	Economie en Toerisme – Meer opbrengsten	€ 57.000
4	Economie en Toerisme – Kosten/investeringen Kinderdijk vanuit exploitatie Kinderdijk	PM
5	Duurzaamheid en Afval – Uitvoering/bekostiging klimaat en duurzaamheidsvraagstukken vanuit externe middelen (geen eigen gemeentelijke middelen)	Incidenteel
*6	Duurzaamheid en Afval – Invulling van het Molenlands Ondersteuningsfonds i.r.t. energiefixers	Incidenteel
7	Interne Organisatie – Verminderen inhuur en meer vaste medewerkers	PM
*8	Interne Organisatie – Investeren in ziektepreventie	PM
*9	Interne organisatie - Meer standaardisatie ICT	PM
**10	Interne Organisatie – Taakstellende omvang organisatie en efficiënter / doelmatiger werken	€ 830.000
12	Jeugd – Jeugdgezondheidszorg beperken tot strikt wettelijke taak	€ 160.000
13	Vastgoed, Buitenruimte en Begraven – Begraven	Afhankelijk van richtinggevende keuze
14	Vastgoed, Buitenruimte en Begraven – Vastgoed	€ 190.000
15	Verkeer en Vervoer – Inrichting en onderhoud van wegen	PM
16	Welzijn, Samenleving en Subsidies – Gemeentelijke inzet beperken tot kerntaken/doelen	PM
17	WMO – Gebruikers dragen financieel waar mogelijk maximaal bij aan gebruik van voorzieningen	Afhankelijk van richtinggevende keuze
18	Wonen en Ruimtelijke Ordening – Meer vergunningsvrij en minder regeldruk	PM
19	Wonen en Ruimtelijke Ordening – Meer opbrengsten genereren uit ruimtelijke ontwikkelingen	PM
*20	Bestuur, veiligheid en dienstverlening – Een kleiner en sober bestuur	€ 126.000
*21	Bestuur, veiligheid en dienstverlening – Gemeenschappelijke Regelingen beperken zich tot kerntaken en zetten in op efficiency	PM
Totaal		€ 1.389.000

* Toegevoegd aan de uit te werken onderwerpen zoals opgenomen in opdracht van de Raad aan het College.
** Samengevoegd vanwege de onderlinge samenhang.

Gemeente Molenlanden • Postbus 5 • 2970 AA Bleskensgraaf
www.molenlanden.nl • info@molenlanden.nl • 088 75 15 000